

A Hírnév és a Vakság

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXII. évfolyam, 45. szám, 2018. november 9.

Jorge Luis Borges: Jól fésült mennydörgés. Összegyűjtött novellák. Fordította Benczik Vilmos, Benyhe István, Benyhe János, Boglár Lajos, Csuday Csaba, Drogman György, Gajdos Zsuzsanna, Hargitai György, Huszágh Nándor, Jánosházy György, Karsai Gábor, Nagy Mátyás, Scholz László, Székács Vera, Tomcsányi Zsuzsanna, Végh Zsoldos Péter, Xantus Judit. Szerkesztette Scholz László. Jelenkor Kiadó, Budapest, 2018. 583 oldal, 5499 Ft

Borges ebben az írásában, amely sokkal inkább esszé vagy akár elbeszélés, mintsem interjú, valóban minuciózusan végighalad saját életrajzán. Az *Önéletrajzi jegyzetek* végső soron önmagában közvetíti azt az írói gondolkodásmódot, amely az egész életművön belül elmosza vagy elbizonytalanítja a műnemi határokat. Borges novelláknak tekintett írásaiban a gondolati-intellektuális töltet gyakran feloldja a belefoglalt narratívát, esszéiben pedig jó néhány esetben ott rejtőzik az az epikus mag, ami révén a főtémából mégiscsak valamilyen történet, legalább az intellektuális kaland ilyen vagy olyan stációjának elbeszélés ábrázolása, anekdotaszerű betét bontakozik ki. Ez a majdnem félszáz nyomtatott könyvoldalt kitevő szöveg mindenesetre meghaladja bármelyik elbeszélése terjedelmét, s Borges biográfiailag és intellektuálisan is aprólékos, másutt ugyanebben a formában vagy ugyanilyen egyenesvonalúsággal nem fellelhető reflexiókat oszt meg életéről, írói pályafutásának természetéről. „A hírnév, akár a vakság, fokozatosan ért el”, mondja az 1960-as évek eleje táján járva, és a kisgyerekkora óta szembetegségekkel, látási problémákkal küzdő Borges ezzel a párba állítással szimbolikusan összefoglalja írói pályájának paradoxonát: amikor a nagyvilágban fény derül nagyszerűségére és kiválóságára, épp akkor kényszerül végleg önmaga belső világának homályába. Az *Önéletrajzi jegyzetek* rendkívül informatív bevezető azok számára, akik most kezdik az ismerkedést Borges írásművészetével, és meglepetéseket, új perspektívákat tartogat a haladó Borges-rajongóknak is.